GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

De STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, brengt bij deze ter kennis van het Publiek, dat de PASSAGIE met RIJTUIGEN over de *Uitwierder-* en *Biesumertillen*, liggende in den grooten weg der eerste klasse van *Groningen* naar *Delfzijl*, uithoofde van de vernieuwing dezer bruggen, tot nadere bekendmaking **GESTREMD** zal wezen.

GRONINGEN, 12 Mei 1852.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voorn.: VAN LIMBURG STIRUM.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente *Groningen* maken bekend, dat de VOORZITTER en STEMOPNEMERS van de KIESVERGADERING voor de benoeming van LEDEN van de KAMER van KOOPHANDEL en FABRIJKEN te *Groningen*, aan deze VERGADERING hebben ingezonden de **PROCESSEN-VERBAAL** wegens de INLEVERING en OPENING op den 19den dezer, van de STEMBRIEFJES, voor de KEUZE van **DRIE LEDEN** uit de ZEVEN PERSONEN, die bij de eerste stemming, op den 29sten April laatstleden, na de negen benoemden, de meeste stemmen, doch geene volstrekte meerderheid op zich hebben vereenigd, zijnde de Heeren J. G. HOLTHUIS, J. H. TER SPILL, K. MESDAG, J. HOMAN, Mr. N. VAN HASSELT, D. VAN HOUTEN en U. G. SCHILTHUIS, J.z.

Dat bij deze **tweede stemming** zijn uitgebragt op de Heeren:

J. G. HOLTHUIS	58	stemmen.
J. H. TER SPILL	45	„
K. MESDAG	30	„
J. HOMAN	21	„
Mr. N. VAN HASSELT	32	„
D. VAN HOUTEN	16	„
U. G. SCHILTHUIS, J.z.	30	„

Dat diensvolgens tot LEDEN van de KAMER van KOOPHANDEL en FABRIJKEN te *Groningen* zijn benoemd de Heeren:

J. G. HOLTHUIS.
J. H. TER SPILL.
Mr. **N. VAN HASSELT.**

en, eindelijk, dat bovengemelde processen-verbaal ter Secretarij dezer Gemeente voor een ieder ter inzage zijn nedergelegd.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 20sten Mei 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

Het **ONDERHOUD** van de **REVERBÈRES** en **LANTAARNEN. ENZ.**, behoorende tot de Verlichting der Straten in deze Stad, voor den tijd van **zes maanden.**

De VOORWAARDEN van AANBESTEDING zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den DIRECTEUR der VERLICHTING.

De *op zegel* geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig hetgeen daaromtrent bij het bestek is bepaald, moeten vóór of uiterlijk op DINGSDAG den 25sten Mei 1852, aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op WOENSDAG den 26sten Mei 1852, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 17 Mei 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERKOOPING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat op DONDERDAG den 27sten Mei 1852, des namiddags te drie uur, op de MILITIEZAAL in het RAADHUIS te *Groningen*, ten overstaan van den Notaris Mr. **J. H. GEERTSEMA, C.z.**, tegen *gereede betaling* publiek zullen worden verkocht: eenige **KLEEDINGSTUKKEN** en andere **VOORWERPEN** van de DD. SCHUTTERIJ te *Groningen.*

GRONINGEN, 17 Mei 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gezien art. 228 der Gemeentewet, brengen bij deze openbare kennisgeving in herinnering aan allen, wie zulks mogt aangaan, dat bij het eerste lid van het gemeld Wetsartikel is bepaald, dat de **TERMIJNEN** van **VERJARING** voor de **VORDERINGEN** ten laste van het RIJK, bij de Wet bepaald of te bepalen, op de vorderingen ten laste der Gemeente van toepassing zijn; — en dat, volgens art. 2 en 3 der Wet van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* no. 51), alle Pretensiën ten laste van het Rijk verjaard zijn, wanneer dezelve niet zijn ingediend vóór of op den laatsten Junij van het jaar, volgende op dat, waarover zij loopen; weshalve een ieder, die **VORDERINGEN** heeft ten laste van de Gemeente ***Groningen*** over het jaar **1851**, wordt aangemaand dezelve vóór **of uiterlijk op den laatsten Junij aanstaande** bij BURGEMEESTER en WETHOUDERS in te dienen.

GRONINGEN, 10 Mei 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

SCHIETEN NAAR DE SCHIJF.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de Ingezetenen, dat, volgens eene bij H.E.A. ingekomen Missive van den Heer KOLONEL GARNIZOENS-KOMMANDANT te *Groningen*, de **OEFENINGEN** in het **SCHIETEN** naar de **SCHIJF**, op de daartoe bestemde plaats, een' aanvang zullen nemen.

GRONINGEN, 13 Mei 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat eene zeer noodzakelijke **HERSTELLING** aan de **BRUG** voor de EBBINGEPOORT en welke **veertien dagen** zal duren, met MAANDAG den 24sten dezer een begin zal nemen, en dat de gemelde Poort gedurende dien tijd voor de PASSAGE zal zijn GESLOTEN, zoodat de GEMEENSCHAP door de BOTERINGEPOORT moet plaats hebben.

GRONINGEN, 17 Mei 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Herijk van Maten en Gewigten.

Aan de belanghebbenden wordt bij deze ter kennis gebragt, dat de ***HERIJK*** van de ***Inhoudsmaten*** voor ***Drooge Waren*** en ***Tonnematen*** als ***andere***, van ***Korenschalen*** en van de ***Wisse***, benevens van de ***Vochtmaten***, in deze Gemeente zal plaats hebben voor de Ingezetenen, wonende in de letters T, U, V, W, X, IJ en Z, van den 24sten tot den 28sten Mei, telkens van 9—12 en van 2—5 uur.

RAADSVERGADERING.

Zaturdag den 22sten Mei 1852, des middags te 12 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 24 Maart.

De *Javasche Courant* van den 17den Maart behelst het juiste berigt der noodlottige gebeurtenis, op den 20sten Februarij te Palembang voorgevallen, door het omslaan van een kotter, van welk ongeluk tot heden slechts fautieve opgaven in de bladen verschenen. De verongelukten zijn: de majoor der infanterie *F. J. H. van Blommestein*, de kapiteins der infant. *W. P. Kress* en *J. T. Schmit*, de betaalmeester der 1ste klasse *F. M. Poelman*, de eerste luit. der genie *W. F. K. Bischoff van Heemskerk*, de tweede luitenant der infanterie *G. W. Kress*, een adjudant onderofficier-betaalmeester; benevens de heeren *C. N. J. van Ochsée*, gepensioneerd kapitein, zoutverkoop-pakhuismeester te Palembang; *J. E. Böckel*, secretaris der residentie Palembang, en *J. W. de Groot*, koopman aldaar. De luitenant-kolonel *C. A. de Brauw*, waarnemend president en militaire kommandant, en de heer *T. J. P. Storm van 's Gravesande*, adsist.-resid. van Palembang, zijn, toen zij op het punt waren te verdrinken, gered.

— Door de regering is dezer dagen eene kommissie benoemd, tot het doen onderzoeken, welke maatregelen behooren genomen te worden tot verbetering en bevordering van den gezondheidstoestand van de stad en voorsteden van Batavia.

— Men heeft te Sincapore berigten ontvangen, wegens het wedervaren van den Britschen bevelhebber *Chadwell*, welke met het oorlogsschip *Sphinx* belast is geweest met het overbrengen van een brief van lord *Palmerston* aan de Japansche overheden, in antwoord op eene vroegere mededeeling dezer overheden, en om onderzoek te doen naar den toestand, in welken dr. *Bettelheim* zich bevindt. Kapit. *Chadwell* heeft er prijs op gesteld, dat deze brief binnen de stad Shooe zou worden overhandigd. De Japanners hebben eerst tegenstand geboden, maar later toegegeven. De overgave heeft plaats gehad binnen de citadel, terwijl de Britsche officieren door eene eerewacht van mariniers vergezeld waren. De brief is door den Japanschen regent en zijne ministers met veel eerbied ontvangen, en de officieren zijn door denzelven daarna ter maaltijd genoodigd. De *Sphinx* is van den 6den tot den 17den Februarij voor Lie Tsjoe ten anker gebleven. De officieren hebben vrijheid gehad, om het eiland te bezoeken en zijn door de inwoners met veel beleefdheid ontvangen; zij hebben de huizen, de bruggen, de wegen en den landbouw in zeer goeden toestand gevonden, en alom blijken van welvaart bespeurd.

DUITSCHLAND.

Uit Bern wordt geschreven, dat de bekende professor *Vogt*, de door het Stuttgarter Romp-parlement benoemde Duitsche rijksregent, tot hoogleeraar der geologie en Paleontologie te Geneve is beroepen, en dit beroep aangenomen heeft.

— In eenige streken van Opper-Silezië moet de cholera weder uitgebroken zijn en talrijke offers eischen.

— De Hannoversche Kamers zijn weder bijeengekomen. De regering heeft wijzigingen in de staats-regeling, tot uitbreiding harer magt tegenover de Kamers, voorgesteld.

— Den 14den heeft de stemgeregtigde burgerij van Bremen, door den Bremer Senaat, in gevolge eene onder het oppertoezigt van den Bondsdag geoctroijeerde kieswet, bijeengeroepen, hare zittingen aangevangen met de herziening der staatsregeling.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 16 Mei.

Een rijks-vaartuig, de *Herald*, kapitein *Denham*, is den 12den dezer, vergezeld van de stoomboot *Torch*, van Woolwich vertrokken, om een ontdekkingstogt in een nog bijna onbekend gedeelte der Stille Zuidzee te doen. Deze togt zal verscheidene jaren aanhouden.

— Het stoomschip *Asia* is heden ochtend bij Holyhead geseind; dit vaartuig heeft dus den overtogt uit New-York *in slechts 9 dagen* volbragt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Mei.

De feesten zijn geëindigd. Men vraagt thans, van welken invloed deze gebeurtenissen op het behoud van den vrede in Europa zullen zijn. Van eene wélonderrigte zijde wordt echter verzekerd, dat op dit oogenblik niets moeijelijker is, dan te zeggen, welke algemeene meening te Parijs heerscht. De eigenlijke burgerklasse heeft sedert den *coup d'état* van den 2den Dec. zeer weinig aandeel aan de regering; de hoogere klassen zijn nog geheel ontsteld en willen zich niet aansluiten aan het bewind van *Lodewijk Napoleon*, maar zij willen evenmin vijandig zijn, want nog heerscht bij hen de schrik voor de volksleiders; wat de landelijke bevolking en het leger betreft, deze zijn thans geheel en al op de hand van den President. Het schijnt echter ontegenzeggelijk, dat het leger, hoe groote geestdrift het ook gevoelt, afkeerig is van elk denkbeeld van eenen inval.

Indien de President de generaals raadpleegde, is het zeker, dat ver weg de meerderheid zich bereid zoude betoonen, om het stelsel van handhaving van den vrede, dat sedert 1830 heeft geheerscht, ook nu nog getrouw te blijven. Het is echter niet even zeker, dat ook de omgeving des Presidents, indien hij dezen of genen mogt raadplegen omtrent de kwestie van vrede of oorlog, even vredelievend gezind zoude zijn. De President zelf blijft als naar gewoonte steeds achterhoudend en geheimzinnig.

Ook heden wederom is het staatkundig nieuws schaarsch.

— De *Moniteur* bevat heden ochtend in zijn officiëel gedeelte alleen een rapport van den heer *de Persigny*, minister van buitenl. zaken, waarbij 104 personen aangewezen worden, als verdienende eene medaille wegens moedbetooning.

— Hetgeen gisteren werd vermoed, is thans werkelijk geschied. De regering heeft verlof gegeven tot de bekendmaking van den brief van den generaal *Changarnier* in de dagbladen. Waarschijnlijk heeft zij begrepen, dat weldra al de Fransche burgers langs andere wegen bekend zouden worden met de door dien krijgsman ontwikkelde beginselen, en het mitsdien geraden geacht, om, vermits belemmerende maatregelen niet kunnen baten, zoo mogelijk den indruk der door den generaal gedane verklaring te verzwakken.

— Niet minder sensatie als eenige dagen geleden het manifest van den graaf *van Chambord* en den brief van den generaal *Changarnier* gemaakt heeft, maakte heden een brief van den generaal *de Lamoricière.* Die brief aan den minister van oorlog, welke van nog meer verbittering getuigt, als die van den generaal *Changarnier*, is van den volgenden inhoud:

Brussel, 14 Mei 1852.

Generaal!

„Na uit mijne woning verdreven, in de gevangenis geworpen en door verkrachting der wet verbannen te zijn, had ik nimmer geloofd, dat gij zoo ver zoudt gaan, om van mij een' eed van getrouwheid te vergen aan den man, die het gezag door geweld heeft bemagtigd en zich door geweld staande houdt.

„Evenwel behelst een van uw ministerie uitgegaan document, eene zinsnede, die klaarblijkelijk op de verbannen generaals betrekking heeft en hen den eed als eene verpligting oplegt. Twee maanden zijn aan hen toegestaan, die in België verblijf houden, om aan deze oproeping te voldoen.

„Van alle zijden hoor ik zeggen, dat de eed niet verbindt tegen iemand, die den zijne verbrak. Hoe onbeperkt men deze leerstelling ook heden ten dage van toepassing brengt, ik verwerp haar; het uitstel van twee maanden, ik behoef het niet; den eed, ik weiger hem af te leggen.

„Ik ken de gevolgen van mijn besluit. Negenentwintig en een half jaar onder het vaandel doorgebragt; zevendertig veldtogten, voortspruitende uit een' achttienjarigen krijg in Algerië (van Mei 1830 tot Januarij 1848); eenige diensten aan Frankrijk bewezen op vreemd grondgebied en in de noodlottige dagen van Junij 1848; diensten, welke veelligt nog niet vergeten zijn — dit alles, zal tot niets worden herleid; ik zal van de contrôles van het leger geschrapt worden. Eenmaal te meer zal het dus erkend zijn, dat de graad in het leger aan de genade is overgeleverd van de willekeur. Die graad, de wet van den 19den Mei 1834 had hem tot het erfdeel van den officier gemaakt; hij kan slechts opgeheven worden door middel van een vonnis des krijgsraads. Die wet wordt met voeten getreden door eene regering, welke noch personen, noch eigendom eerbiedigt.

„Alzoo zal mij de degen, die ik aan den dienst van Frankrijk gewijd had, uit de handen gerukt worden. Wat zou ik er ook mede moeten doen onder zulk eene regering? Maar wanneer onze grenzen, hetgeen God behoede, bedreigd worden, zal ik mij spoeden om hem weder aan te grijpen en te strijden voor de nationale onafhankelijkheid, want de geschiedenis zegt het mij genoegzaam, dat het despotismus, tegenover de door zijne eerzucht opeengestapelde hoogste gevaren, geen eed meer vergt van de moedige mannen, die ter verdediging van het vaderland opstaan."

(*get.*) Generaal DE LAMORICIÈRE.

— De weigering om den eed af te leggen is meer algemeen, dan men in den beginne gedacht had, vooral onder de geleerde ligchamen. — Het ware niet onmogelijk, zegt men, dat de uitzondering omtrent den heer *Arago* tot vele andere uitstekende geleerden werd uitgestrekt.

— Heden zijn de Belgische bladen aan de postkantoren binnen deze hoofdstad in beslag genomen.

— Na de Februarij-omwenteling kwamen de deputatiën aan de orde van den dag; thans heeft eene andere soort van demonstratie plaats, te weten optogten, waarbij de buste van den President de hoofdrol speelt. In de laatste weken werd die buste allerwege geplaatst, op de pleinen, op de mairiën, in de staatsgebouwen, enz. De priesters zegenen die borstbeelden in; de autoriteiten verschijnen bij de optogten, waarbij zij uit de kerken naar de bestemde plaatsen gebragt worden, en er is bijna nooit gebrek aan volk, om deze plegtige optogten aan te gapen en luidruchtig toe te juichen. Gisteren had weder eene dergelijke plegtigheid plaats. Een talrijke stoet verliet de kerk St. Eustache, alwaar vijf bustes van den President ingezegend waren, die op de *Place des Innocens* zouden tentoongesteld worden. Een troep muzikanten ging voorop, daarop volgden de 5 bustes, omgeven door in het wit gekleede meisjes en door de *Forts de la Halle* gedragen; vervolgens kwamen de prefect, eene lange sleep nationale gardes en vele bewoners van de markt. Men schreeuwde bij deze gelegenheid *Leve Napoleon* en *Leve de Keizer!* even als men vroeger bij het planten van vrijheidsboomen *Leve de Republiek! Leve de Vrijheid!* schreeuwde. Men maakt echter de opmerking, dat de vrijheidsboomen, welke in den grond geplant werden, desniettemin omgehouwen werden, en dat de bustes, welke men nu alom plaatst, met weinig moeite omvergeworpen kunnen worden.

Van den 18*den.* De *Moniteur* bevat heden de volgende officiële mededeeling betreffende den brief van *Chambord.*

„De regering vermeent geen verlof te mogen geven tot het openbaar maken van een stuk, waarin aangeraden wordt, den door de grondwet gevorderden eed te weigeren, hetgeen berust op een grondbeginsel, dat geheel en al strijdig is met de volkssouvereiniteit."

BELGIE.

BRUSSEL, 18 Mei.

Men verneemt dat Z. M. de Koning voor eenige dagen de besluiten geteekend heeft, waarbij benoemd worden tot grootkruis der Leopoldsorde, de Ned. ministers van binn. en buitenl. zaken, de heeren *Thorbecke* en *van Sonsbeeck*, en tot ridders dier orde twee ambtenaren bij de ministeriën van buitenl. zaken en financiën, te 's Gravenhage.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag, den 18*den Maart.*

Zonder beraadslaging, met algemeene stemmen, zijn aangenomen: 1) het ontwerp van wet tot goedkeuring eener dading betrekkelijk de Mijdrechtsche droogmakerij, en 2) dat tot tijdelijke instandhouding van wetten en verordeningen in Limburg.

De commissie tot de verzoekschriften heeft verslag gedaan op een groot aantal adressen, betrekkelijk de voorgedragene wet op het Armwezen, die alle ter griffie zullen worden nedergelegd en tevens in handen gesteld van de commissie van rapporteurs, die nader voor dit ontwerp zal worden benoemd. Slechts een adres, dat ongezegeld was, is ter zijde gesteld en daaromtrent is de Kamer overgegaan tot de orde van den dag.

'sGRAVENHAGE, 18 Mei.

De Eerste Kamer der Staten Generaal is, tot hervatting van hare werkzaamheden, bijeengeroepen tegen Woensdag den 26sten dezer.

— Z. M. heeft benoemd tot secr. der hoofdcommissie voor het geologisch onderzoek van Nederland den heer dr. *W. C. H. Staring*, tot dusver lid der hoofdcommissie, en aangewezen als zetel der hoofdcommissie en standplaats van den secretaris de stad Haarlem.

Van den 19*den.* Men verneemt, dat Z. Exc. de minister van oorlog, de generaal-maj. baron *Spengler*, nadat zijn ambtgenoot voor justitie, jhr. mr. *Nedermeijer van Rosenthal*, zijn ontslag aan den Koning had aangeboden, insgelijks zijn ontslag aan Z. M. heeft ingediend. Voor zoo ver bekend is, zijn de beide ingediende ontslagen door den Koning nog niet aangenomen.

Indien aan de beide gedane verzoeken gevolg mogt worden gegeven, dan moet ook de minister van buitenl. zaken, de heer *van Sonsbeeck*, naar het gerucht wil, het voornemen aan den dag gelegd hebben, af te treden. Hoezeer er reeds verschillende personen genoemd worden, die voor de ministeriële betrekkingen, indien het aangeboden ontslag wierd aangenomen, in aanmerking zouden komen, zoo is dit geheel en al voorbarig, daar er van geene nieuwe ministers sprake kan zijn, zoo lang er door den Koning nog geen ontslag is verleend.

[De heer *Nedermeijer van Rosenthal* heeft, naar men verneemt, zijn onslag als minister van justitie, bij den Koning ingediend, weder ingetrokken. *Goudsch Kronijkske.*]

— Gisteren is er wederom een buitengewone ministerraad gehouden, die, naar men verzekert, in verband stond met de verzoeken om ontslag, door twee ministers aangeboden.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal vergaderen heden tot het onderzoek van het ontwerp van wet tot regeling der opheffing van het nadeelig slot van 1848. — Volgens in omloop zijnde geruchten, zou de Kamer, na de behandeling van eenige aanhangige wetsontwerpen van minder aanbelang doch die afdoening ver-

eischen, uitgegaan en zou zij gedurende twee of drie maanden hare werkzaamheden schorsen. Derhalve zouden gedurende deze zitting vele der voornaamste wetten die der Kamer aangeboden zijn, onafgedaan blijven. — Reeds zijn eenige leden uit de residentie vertrokken, met het voornemen om gedurende de tegenwoordige zitting der Kamer niet meer terug te keeren.

AMSTERDAM, 18 Mei.

Wij hebben een zeer treurig ongeval te berigten, dat heden ochtend in onze stad heeft plaats gegrepen. Te circa 9 uur is een der pakhuizen op de Keizersgracht tusschen de Leidsche- en Spiegelstraten, genoemd *de Roode Schulpen*, in eigendom toebehoorende aan den heer *L. Bienfait*, en waarop o. a. geborgen was eene groote hoeveelheid meekrap, toebehoorende aan de heeren *Goll en comp.*, met een vervaarlijk gedruisch ingestort en vertoonde onmiddellijk daarna slechts een' ontzettenden puinhoop. Doch dubbel treurig is dit ongeval, omdat zeven werklieden, welke in en aan het perceel bezig waren, onder het puin bedolven werden. Van deze zeven werklieden had een het geluk er bijna ongedeerd uit te komen; twee hunner zijn min of meer zwaar gekwetst naar het gasthuis vervoerd: een vierde, een schildersknecht, is er levenloos uitgehaald, terwijl de drie anderen op dit oogenblik nog onder het puin bedolven liggen.

— J.l. Vrijdag is te Hellevoetsluis binnengekomen Zr. Ms. brik *de Sperwer*, kapt. *Frught*, komende van Suriname, aan boord hebbende den ex-gouverneur van Nederl. West-Indië, baron *von Raders*.

Toen *de Sperwer* Suriname op den 3den April verliet, om met den baron *van Raders* aan boord, de reis naar het moederland aan te nemen, verzamelden zich vroegtijdig een aantal voorname ingezetenen, leden van den kolonialen raad, het geregtshof, de regtbank en andere hoofdambtenaren en partikulieren ten gouvernementshuize, en deden te 8 uur uitgeleide aan den baron *van Raders*, die, aan den marinetrap gekomen, met aandoening van allen een hartelijk afscheid nam. Bij zijn vertrek werden uit het grof geschut van het fort Zeelandia, aan boord van *de Sperwer* en van de schoener *Schorpioen* salutschoten gedaan. Eene menigte volks was aan den gouvernementstrap toegevloeid en wuifde met hoeden en zakdoeken, toen *de Sperwer* het anker ligtte en de baron *van Raders* de reede van Paramaribo verliet.

Van den 19den. Door de Nederlandsche Handel-Maatschappij zijn bevracht 32 schepen.

— Heden is gevangen genomen een burgermeisje uit deze stad, onder verdenking van te hebben om het leven gebragt haar kind, hetwelk in de vorige week in eenen cabas op de Prinsengracht alhier is gevonden.

ROTTERDAM, 18 Mei.

Men schrijft uit Alexandrië, in dato den 28sten April, dat den 17den dier maand te Caïro de publieke receptie van den heer *S. W. Ruyssenaers*, Nederl. consul-generaal, bij den onderkoning met het meest mogelijke ceremoniëel heeft plaats gehad. Z.Ed. met gevolg is met 2 met vier paarden bespannen en met 3 met twee paarden bespannen hofrijtuigen afgehaald en teruggebragt; de rijtuigen werden begeleid door 24 Janitsaren en 50 Camassen. Z.Ed. kreeg bij die gelegenheid eene eeresabel en een paard met prachtig zadel van den onderkoning ten geschenke, en er werden bij het verlaten van het paleis, van de citadel 21 kanonschoten ter eere van de Hollandsche vlag gelost. Ook genoten de heeren baron *van Heemstra* en *Beima*, conservator van het Museum van Natuurlijke Historie te Leyden, de eer, bij deze gelegenheid door den consul-generaal aan den onderkoning te worden voorgesteld, en werden door Z. H. met minzaamheid ontvangen.

VLISSINGEN, 16 Mei.

Gisteren is hier de aanschrijving gekomen, dat het Pruissische oorlogsfregat *Eckernförde* alhier zal komen om gerepareerd te worden.

ZWOLLE, 17 Mei.

Met algemeen leedwezen wordt alhier vernomen, dat de heer *D. van Schreven*, referendaris en onder-secretaris van Z. Exc. den heer gouverneur-generaal van Neêrl.-Indië, op den 12den Maart j.l. te Batavia overleden is.

GENEMUIDEN, 17 Mei.

Het proces van deze gemeente tegen het bestuur van het domein over den aanwas van gronden kan nu, ten gevolge van de getroffene schikking tusschen de gemeente en het rijk, voor goed geëindigd beschouwd worden. Hoezeer de schikking eene aanzienlijke som gelds aan de gemeente kosten zal, is het niettemin zeer verblijdend uit die procedure te geraken en men kan de daartoe door het gemeentebestuur verleende medewerking met genoegen mededeelen.

ASSEN, 18 Mei.

De kinderziekte is alhier op nieuw ontstaan en wel bij de vrouw van *J. F.*, die daaraan is overleden.

MEPPEL, 17 Mei.

De heer *J. L. Nijsingh* heeft als lid der Provinciale Staten van Drenthe bedankt. Men verneemt, dat op Vrijdag den 4den Junij e.k. in het 2de hoofd-kiesdistrikt van Drenthe de stemming zal plaats hebben voor een nieuw lid.

— Wij vernemen, dat 32 ingezetenen te Meppel van hunne nijverheids-voortbrengselen eenige voorwerpen naar de te Arnhem te houden tentoonstelling zullen zenden. De diligence-onderneming van *Burgers* en *Co.* heeft de inzenders langs de geheele route van Groningen naar Arnhem en terug vrachtvrije bezorging toegezegd.

GRONINGEN, 20 Mei.

Het heeft Z. M. den Koning behaagd, te benoemen to kommandeur van de orde van den Eikenkroon jhr. mr. O. R. ALBERDA VAN EKENSTEIN, griffier van de Staten dezer provincie.

— Hebben wij binnen korten tijd nu en dan melding moeten maken van branden, welke zoo in onze provincie, als elders in ons Vaderland gewoed hadden, ook onze stad, die daarvan geruimen tijd verschoond mogt blijven, heeft in het begin van deze week dergelijke ramp getroffen. Maandag avond n.l. omstreeks half tien uur ontstond alhier brand in de achterbovenbehuizing van den heer B. G. RINSMA, apotheker en droogist, staande om den hoek van de Nieuwe Boteringestraat aan de onbeplante Ossenmarkt, wordende boven bewoond door den heer VAN NOUHUIJS, kapt. bij het derde reg. infanterie. In weinige oogenblikken was de brand zoo hevig, dat bijna aan geen redding te denken viel. Eene groote menigte menschen spoedde zich haastig derwaarts en reeds spoedig ook waren de alhier ter stede aanwezige stads-brandspuiten op de plaats des ongevals in volle werking. — De spuit no. 7, staande aan het Nieuwe Kerkhof, behaalde de eerste, en no. 4, staande onder den Martinitoren, de tweede premie, en aan den aanjager van no. 6 is insgelijks, als zijnde het eerst in werking geweest, eene premie toegekend.

(Doordien velen echter den lof toekennen, van spoedig aangebragte hulp, aan eene militaire brandspuit, als zoude die bij deze gelegenheid bijzonder hebben uitgemunt, kunnen wij nog mededeelen, dat geene militaire spuit hierbij in werking is geweest.)

De wind, die in den beginne uit het Noordwesten kwam, sloeg gelukkig, toen de brand het hevigst woedde, plotseling over naar het Z. O., waardoor de vrees voor de belendende gebouwen, die in het eerst hevig bedreigd werden, grootendeels week. Door vereenigde hulp was men omstreeks één uur den brand voor zoover meester, dat ook de vóórbehuizing, die met een' hechtsterken brandgevel van het achterste gedeelte was afgescheiden, als gered kon worden beschouwd.

De schade door dezen brand veroorzaakt, waarbij het achterhuis genoegzaam geheel is uitgebrand, is vrij aanzienlijk, daar niet alleen de bergplaats met al de zich daarin bevindende chemicaliën, flesschen, enz. is vernield, maar eene groote partij meubelen en gereedschappen van de beide bewoners, elf bakken turf, enz., eene prooi der vlammen zijn geworden, terwijl ook van de goederen, die nog in allen haast werden gered, veel is gebroken en te loor gegaan.

De oorzaak van dezen brand kan men met geene zekerheid opgeven; eenigen beweren dat dezelve door het onweder is ontstaan; dit is zeker, dat den geheelen dag niemand met vuur of licht op de plaats des onheils is geweest; ook kan hij niet ontstaan zijn door het stoken in het laboratorium, zooals het gerucht liep, daar de eigenaar, bij gebreke aan laboratorium, steeds dat van zijnen vader bezigde. De geheele behuizing, die nog niet eens ten volle was voltooid, is tegen brandschade verzekerd in de Utrechtsche brandwaarborgmaatschappij voor eene som van slechts *f* 8000, maar bestond bij den eigenaar het voornemen haar binnen kort voor eene hoogere som te laten inschrijven.

De meubelen van den eigenaar zijn insgelijks voor eene geringe som verzekerd in de brandwaarborg-maatschappij van den heer G. J. DERCKSEN, te Zutphen, en die van den bewone van het bovenhuis bij de maatschappij van den heer DE JONG en Co. te Amsterdam.

Wij kunnen bij deze gelegenheid niet onvermeld laten de bereidvaardigheid van Groningens ingezetenen in het toebrengen van hulp en bijstand, waarin tevens het garnizoen met hen gewedijverd heeft. Moge ieder, die daartoe het zijne heeft bijgedragen, de beste belooning daarvoor smaken in het zoete gevoel, dat ontspruit uit de bewustheid van zijnen pligt vervuld te hebben, waar het er op aan komt, het ongeluk zijner medemenschen zoo veel mogelijk helpen te verzachten. Hun eigen hart zal er hun zeker dank voor zeggen.

— Op gisteren had alhier de herstemming plaats voor nog drie leden van de kamer van koophandel en fabrijken, tusschen het volgende zevental heeren, en hebben dezelve op zich vereenigd: J. G. HOLTHUIS 58 stemmen, J. H. TER SPILL 45, mr. N. VAN HASSELT 32, U. G. SCHILTHUIS 30, K. MESDAG 30, J. HOMAN 21, en D. VAN HOUTEN 16. — Zijnde alzoo tot leden dier kamer benoemd de heeren J. G. HOLTHUIS, J. H. TER SPILL en mr. N. VAN HASSELT.

— Sedert eenige dagen verheugen we ons hier thans in uitmuntend schoon en groeizaam weder. — De ooftboomen en tuinvruchten, die voor ruim veertien dagen bijna noch groen ncoh bloem vertoonden, prijken thans in vollen tooi, waartoe niet weinig wordt bijgedragen door den verkwikkenden regen, die thans van tijd tot tijd valt. Intusschen was onze stad Dingsdag l l. den geheelen dag en avond in zulk een' zwaren veendamp gehuld, als men zelden hier waarneemt, en was het toen dan ook regt drukkend. Den volgenden morgen echter was deze tijdelijke onaangename luchtsgesteldheid weder geheel verdwenen en hadden wij tot op heden zeer heerlijk weder; doch onder het schrijven dezes is de lucht weder geheel door dezen damp bezwangerd.

— Het *Staatsblad* no. 103 bevat een Koninklijk besluit van den 8sten dezer, houdende *vernietiging eener verordening op het openen en sluiten der poorten te Groningen.*

(Dit besluit is gegrond op de volgende belangrijke overwegingen: „dat bij art. 8 dier verordening is bepaald, dat de Heerepoort, het Kleinepoortje, de Ebbingepoort en de Kranepoort in die gemeente bij nacht zullen gesloten blijven, en alleen bij brand buiten eene dier poorten zullen kunnen worden geopend; — dat het algemeen belang vordert, dat de toegang der gemeenten niet worde belemmerd, maar ten allen tijde vrij blijve, en dat het des nachts gesloten houden van vier poorten der gemeente Groningen den vrijen toegang tot die gemeente belemmert, en dus in strijd is met het algemeen belang.")

— Volgens eene notificatie van burgemeester en wethouders dezer gemeente, zal de passagie door de Ebbingepoort, wegens eene noodzakelijke herstelling aan de brug aldaar, gedurende veertien dagen zijn gestremd, te beginnen met Maandag den 24sten dezer.

— Dingsdag laatstleden is alhier binnengekomen het nieuwgebouwde kofschip *Anke Berg*, kapt. E. T. WIERENGA, van Sappemeer, gebouwd bij JELLE BERG aldaar.

— Gisteren middag werd in het provinciehuis alhier, onder nadere approbatie, door een der leden van de Gedep. Staten, in het bijzijn van den hoofd-ingenieur van den waterstaat, in het openbaar aanbesteed: Het maken van eene steenen brug met een vast houten dek en ijzeren leggers, over het Aduarderdiep, in den weg van Groningen naar Stroobos, met de leverantie van alle daartoe benoodigde materialen en arbeidsloonen.

Het werk werd bij enkele inschrijving aanbesteed, en waren twee biljetten van inschrijving daarop ingekomen, te weten, van D. DE JONG, voor *f* 7464, en van A. J. BLINK, voor *f* 7294; beide aannemers alhier ter stede woonachtig.

— Ten behoeve van het Instituut voor Blinden te Amsterdam is gedurende 1851 in Ned. Indië ontvangen: voor de *blinden f* 1467 en voor de *volwassen* blinden *f* 434,60 en voor het *Instituut voor Doofstommen* te Groningen *f* 1466.

— Men berigt ons uit *Veendam* den 18den Mei: „Voor eenige dagen arriveerde alhier, uit het koningrijk Hannover, eene commissie, van hooger hand belast om zoowel alhier als in het naburige Wildervank en te Stads-Kanaal de ontginning en verderen aanleg der veenen en kanalen te onderzoeken, ten einde op eenen gelijkvormigen voet de exploitatie en ontginning der veenen in het naburig Hannover te beginnen; trouwens het wordt iederen weldenkenden Nederlander wel om het hart, als hij ziet, dat voorvaderlijke vlijt en kunde nog op den huidigen dag als model voor vreemden moet dienen, om daarnaar hunne werkzaamheden te regelen. Nadat gemelde commissie, welke alhier bij den logementhouder EVERTS was gelogeerd geweest, van alles wel onderrigt en de noodige voorlichtingen had bekomen, is de-elve van hier vertrokken naar de Dedemsvaart, zeer voldaan over de bekomene renseignementen."

o

Verkiezing van leden voor de Tweede Kamer der Staten Generaal in de volgende maand.

Volgens art. 100 der kieswet, is de gewone tijd ter verkiezing der leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal de *tweede Dingsdag der maand Junij.* Alsdan wordt voorzien in de vervulling van de plaatsen der leden, die met den volgenden derden Maandag van September, naar de rooster, moeten aftreden.

Wij laten hier volgen de namen der leden, die in de volgende maand moeten aftreden:

Hoofdkiesdistrikt	*Zuidhorn*,	G. Reinders.
„	*Appingedam*,	dr. R. Westerhoff.
„	*Assen*,	mr. P. van der Veen.
„	*Leeuwarden*,	mr. J. Bieruma Oosting.
„	*Sneek*,	mr. H. W. Huguenin.
„	*Dockum*,	I. T. Ter Bruggen Hugenholtz.
„	*Zwolle*,	mr. G. Groen van Prinsterer.
„	*Almelo*,	dr. W. R. baron van Hoëvell.
„	*Zutphen*,	mr. J. P. P. baron van Zuylen van Nijevelt.
„	*Arnhem*,	A. baron Mackay.
„	*Nijmegen*,	jhr. G. E. G. C. K. Dommer van Poldersveld.
„	*Tiel*,	E. W. van Dam van Isselt.
„	*Amersfoort*,	mr. A. W. Engelen.
„	*Utrecht*,	mr. J. K. baron v. Goltstein.
„	*Hoorn*,	mr. A. S. van Nierop.
„	*Alkmaar*,	mr. H. J. Smit.
„	*Haarlem*,	mr. W. H. van Voorst.
„	*Amsterdam*,	mr. M. H. Godefroi, H. Stolte en mr. F. A. van Hall.
„	*Leiden*,	jhr. mr. D. T. Gevers van Endegeest.
„	*Gouda*,	mr. G. M. van der Linden.
„	*Delft*,	mr. K. A. Poortman.
„	*Rotterdam*,	M. A. F. H. Hoffman.
„	*'s Hage*,	jhr. W. Boreel van Hogelanden (*voorzitter*).
„	*Dordrecht*,	mr. J. S. Lotsy (*bedankt*) en mr. P. Blussé v. Oud-Alblas.
„	*Middelburg*,	mr. J. J. Slicher van Domburg.
„	*Zierikzee*,	mr. S. H. Anemaet.
„	*Breda*,	mr. L. D. Storm (*bedankt*).
„	*Tilburg*,	mr. P. Gouverneur.
„	*Eindhoven*,	mr. J. B. Bots.
„	*Maastricht*,	mr. E. J. H. Borret.
„	*Roermond*,	M. P. L. de Lom de Berg.
„	*'s Bosch*,	dr. J. H. H. de Poorter.

De brief van generaal Changarnier.

Generaal CHANGARNIER heeft, zoo als wij in ons vorig nommer reeds hebben medegedeeld, den eed geweigerd aan den President. Wij laten hier in zijn geheel den brief volgen, dien hij aan den minister van oorlog heeft geschreven, volgens de door een Belgisch dagblad, daarvan medegedeelde vertaling:

» *Mechelen*, 10 *mei* 1852, 10 *ure 's morgens*.

» Mynheer de minister,

» Gedurende 36 jaer heb ik Frankryk gediend met eene zelfopoffering, die men kan evenaren, doch niet overtreffen.

» Onder de restauratie had ik in het leger een graed, geëvenredigd aen de nederigheid myner diensten van destyds; onder het Julygouvernement verhieven my de kansen des oorlogs spoedig tot den graed van luitenant-generael; twelf dagen na de proclamatie der republiek, toen mons. de hertog VAN AUMALE, dien ik aen boord van den *Solon* had gebragt, hem door de artillerie van de sterkte en van de zeemagt doende begroeten, net alsof Koning LODEWYK-FILIPS de Tuileries nog hadde bewoond, toen die prins, zeg ik, my het gouvernement van Algerië *ad interim* had gelaten, schreef ik aen het ministerie van oorlog, dat ik de tot standkoming der republiek niet hadde gewenscht, maer dat ze my niet toescheen myne pligten ten opzigte van myn land te veranderen; het voorloopige bestuer verbrak mynen degen niet, en op 16 April betreurde het niet er te kunnen over beschikken. Korts na dien dag, werd ik gouverneur van Algerië genoemd.

» Ik heb weldra die hooge stelling verlaten, waerin alles my gemakkelyk was, om het vertrouwen te beantwoorden der kiezers van Parys, die my in de constituërende vergadering hadden geroepen.

» Generael CAVAIGNAC, met het uitvoerend bewind gelast, na de Junydagen van 1848, waerby ik niet tegenwoordig was, noemde my op 30 Juny bevelhebber der nationale garden van de Seine; op 14 December van hetzelfde jaer deed generael CAVAIGNAC my verzoeken, my naer het hotel te begeven, hetwelk hy in de *rue de Varennes* bewoonde. Aldaer zegde hy, in tegenwoordigheid van al de ministers, dat de policie aen eene Bonapartistische beweging geloofde, bereid om van het verjaerfeest der overvoering van 's Keizers assche naer de Invaliden gebruik te maken, de volksgeestdrift op te warmen, LOUIS-NAPOLEON naer de Tuileries te voeren en hem Keizer uit te roepen.

» Generael CAVAIGNAC eindigde met my myn gevoelen te vragen, omtrent de te nemen maetregels; ik deed het hem kennen en eindigde: » Weerde generael, ik heb LOUIS-NAPOLEON de hand geleend om er een President van te maken en geen Keizer; binnen weinige dagen zal hy President der republiek wezen, maar gy kunt er staet op maken dat hy de Tuileries niet zal binnenkomen, alwaer gy myn algemeen kwartier hebt geplaatst."

» Die woorden drukten kort maer juist myn onverzettelijk besluit uit, te blyven wat ik geheel myn leven ben geweest, de man der orde en der wet.

» LOUIS-NAPOLEON heeft zeer dikwils gepoogd my te doen afwyken van de regte lyn, welke ik my had voorgebakend, om my tot het dienen zyner heerschzucht over te halen; heel dikwils heeft hy my aengeboden en doen aenbieden niet alleen de weerdigheid van maerschalk, welke Frankryk my zoude hebben zien dragen, zonder ze onteerd te gelooven, maer eene andere militaire weerdigheid, die sedert den val van het keizerryk heeft opgehouden onze rangordening te beheerschen. Hy wilde daermede overgroote geldelyke voordeelen verbinden, welke ik, dank zy myne gewoonten, geene verdiensten gehad heb te weigeren.

» Zeer laet ziende dat persoonlyk belang geenen den minsten invloed had op myn gedrag, heeft hy gepoogd op my te werken door te zeggen, dat hy had besloten de zegeprael te bereiden van de monarchale zaek, voor welke hij meende dat ik voorkeur koesterde; alle soort van omkooping is nutteloos geweest! Ik heb niet opgehouden in het bevelhebberschap van 't leger van Parys en in de vergadering bereid te wezen, gelyk ik het gezegd heb in eene zitting van de bestendige kommissie, na de wapenschouwen van Satory, krachtig het wettelyk gezag van LOUIS-NAPOLEON BONAPARTE te verdedigen en my te verzetten tegen de onwettelyke verlenging van dit gezag.

» Het is niet aen u, dat ik noodig heb te zeggen, hoe het nieuwe bestuer zich heeft gevestigd onder den nieuwen vorm, en wat onregtveerdige, geweldige handelingen zyne instelling hebben vergezeld. De vervolging heeft myne vaderlandsliefde niet verkoeld; de ballingschap welke ik onderga, in de afzonderingen, in een stilzwygen, dat gy my thans dwingt af te breken, heeft in myne oogen myne pligten jegens Frankryk niet veranderd; indien het werd aengevallen zoude ik met drift de eer vragen te stryden om het te verdedigen.

» Het eenigste Fransche blad, dat ik hier onder oogen kryg, heeft my daer even het besluit doen kennen, dat de wyze regelt van den eed af te leggen, gevergd van al de kryglieden; een paragraef, klaerblykelyk opgesteld om op de verbannen generaels te worden toegepast, geeft hun een uitstel van vier maenden. Ik heb niet noodig, my zoo lang te beraden omtrent een punt van eer en pligt: *die eed, door den* MEINEEDIGE *geëischt, die my niet heeft kunnen omkoopen, dien eed* WEIGER IK!

» (Geteekend) CHANGARNIER."

[Deze brief geeft inlichtingen omtrent sommige zaken, waarvan vroeger wel eens werd gesproken, doch nooit op zoo stelligen toon als deze keer. In dit opzigt heeft het stuk gewis eene historische waarde.]

Kort regt.

Ten onzent en ook elders wordt dikwijls geklaagd over het langdradige der lijfstraffelijke regtspleging. Aan onze overzeesche naburen kan zoodanig verwijt niet worden toegevoegd; in het *Dagblad van Bath* vinden wij althans het volgend voorbeeld van expediete regspleging.

„Op den dag van den 26sten Maart werd een moord gepleegd en het slagtoffer bezweek den volgenden dag. Den 28sten had de lijkschouwing plaats; den 29sten onderging de dader eene voorloopige instructie, ten gevolge waarvan hij naar de jury verwezen werd. Naar de gevangenis van Taunton op den 30sten Maart vervoerd, werd het vonnis van verwijzing den 31sten gewezen. Den 1sten April verscheen hij voor zijne regters, die hem schuldig erkend hebbende, hem tot levenslange ballingschap veroordeelden.

Alzoo de misdaad, de instructie, de teregtzitting, het vonnis en de uitvoering, alles liep in ééne week af.

Kunstnieuws.

De voorstelling van het Duitsche operagezelschap op gisteren avond, bestaande uit v. FLOTOW's opera *Alessandro Stradella*, heeft doen zien, dat v. FLOTOW (wiens *Martha* hier ook zeer veel succes heeft gehad) inderdaad een zeer bevallig componist is en zeer geëigende muzijk voor zangspelen weet voort te brengen. Wij — en we durven verzekeren, allen met ons, die de voorstelling hebben bijgewoond — hebben dan ook met uitstekend genoegen de *Alessandro Stradella* leeren kennen, en dat te meer vooral, omdat dat werk *zeer goed*, bij name de laatste twee bedrijven, werd ten uitvoer gebragt.

Inderdaad werden èn de koren èn bepaaldelijk de partijen van de beide bandieten met veel talent en achevé gespeeld en gezongen! En ook de eerste tenor toonde gisteren avond, dat hij zeer aangenaam en ook zuiver kan zingen, als hij zich slechts niet te veel moeite geeft en niet met groote kracht wil zingen. Eveneens was de prima donna (die n.l. thans als zoodanig bij het gezelschap optreedt) nu *veel* beter, dan wel vroeger, en zong zij soms werkelijk op verdienstelijke manier.

De uitvoering van *Stradella* was ongetwijfeld zeer veel beter, dan die van de *Regementsdochter* op eergisteren avond. Wij voor ons meenen de reden daarvoor grootendeels te moeten toeschrijven èn aan het libretto en de compositie zelve, die wij voor ons beide van niet zeer groote beteekenis achten, èn aan de blijkbaar onvoldoende zamenwerking hier en daar tusschen zangpartijen en orkest. Het is dan ook geene zeer gemakkelijke taak hierin te voorzien, zooals 't behoort, bij een zang- en orkestpersoneel, dat elkander geheel vreemd is!

Wij vernemen, dat het voornemen is, nu 't eerst op te voeren CARL LORTZING's *Czar und Zimmermann.* Wij verheugen ons daarover en raden onze stadgenooten aan, ook met dat werk te gaan kennis maken, waarin onder anderen voorkomt de bekende romance (door Czaar PETER gezongen): „*Einst spielt' ich mit Scepter und Krone*", — eene romance populair geworden in Duitschland en elders, als eenige; ja zóó algemeen verspreid, dat reizigers aan den Nijl de melodie door Egyptische werklieden hoorden zingen. Wij voor ons gelooven, dat alleen die romance waard is 't stuk te leeren kennen. Jammer dat LORTZING onlangs in zoo treurige omstandigheden overleden is!

Wij voegen hier nog bij, dat de directeur spoedig wordt terugverwacht van Hamburg en Bremen, van waar hij niet zonder twee uitmuntende eerste partijen (sopraan en tenor) zal terugkomen; — en is het gezelschap in het bezit dáárvan, dan durven wij 't een schitterend succes hier en elders voorspellen.

Letternieuws.

Onder de gunstige teekenen des tijds, mogen wij niet over het hoofd zien, de onderscheidene uitgaven van de werken van onzen nog altijd algemeen geliefden Vader CATS; mogen wij het er voor houden, dat de boekhandel bevoegd is om over den geest van het publiek te oordeelen, dan gelooven wij in den aanvang van ons berigt niet te veel te hebben gezegd, verblijdend als de gedachte ons is, dat met de lust tot de werken van CATS, ook de deugden in ons volkskarakter nog bestaan, door hem zoo eigenaardig geschilderd en voorgestaan.

Onder die verschillende uitgaven trekt bijzonder onze aandacht, die te Leijden door de bevoegde hand des heeren mr. L. PH. C. VAN DEN BERGH, bij den boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, het licht zal zien, — waarvan het prospectus met eene proeve van bewerking ons dezer dagen onder de oogen kwam. Eene keur uit de werken van JACOB CATS, zoo als de heer VAN DEN BERGH belooft, ontbrak en was eene wezenlijke behoefte, omdat bij het vele goede in zijne komplete werken, nog veel voorkomt, wat voor het algemeen niet bruikbaar en niet weinig ook, wat voor tegenwoordige zeden en voorstellingen minder dienstig is; ook het behoud van de oorspronkelijke spelling, zoo eigenaardig behoorende bij den stijl van CATS' werken, juichen wij toe, vooral omdat de heer v. D. B. zich voorstelt eenige verouderde woorden en

spreekwijzen niet een enkel woord te zullen ophelderen. — Met den heer V. D. B. gelooven wij, dat het voornemen om 's dichters meesterstukken bijeen te voegen en zoo uit vele bloemen de geurigsten tot eenen krans te binden, het publiek niet onverschillig laten, maar eene algemeene toejuiching en deelneming wekken zal, wat door den uitgever ook zeer gemakkelijk gemaakt is, door de toezegging van eene keurige uitvoering, waaraan wij, met het oog op vroegere door hem uitgegeven werken, geene reden hebben te twijfelen, maar vooral ook door het bepalen van een ongekend lagen prijs.

Kerknieuws.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden van de Herv. gemeente te Grijpskerke, eiland Walcheren, op *F. A. van Loenen*, kand. bij het prov. kerkbestuur van Gelderland; van de Herv. gemeente te Vollenhove, op *A. A. A. Molhuijsen*, pred. te Horssen; van de Doopsg. gem. te Stads-Kanaal, op *L. F. Goteling Vinnis*, prop. bij de algemeene Doopsg. Societeit.

DWINGELO, 15 Mei. Gisteren heeft de kerkeraad dezer gemeente het berigt ontvangen, dat ds. *W. Lolkema* van Westerbork voor de beroeping herwaarts bedankt.

(Ingezonden.)

Opheldering.

Ons artikel in de vorige Courant is, tot onze spijt, door sommigen niet zóó verstaan, als in onze bedoeling lag. De schuld daarvan ligt in zoo ver aan ons, als we, door ons anders uit te drukken, elke onregtzinnige opvatting hadden moeten voorkomen.

Wij haasten ons daarom, tot verduidelijking, met een enkel woord te berigten, dat het invullingswerk door ons *niet in de gelagkamer* wordt verrigt, zoodat ieder, die van onze dienst gebruik zal maken, volstaan kan met daarvoor ten behoeve der algemeene armen eene kleinigheid, *naar believen*, te storten in eene gesloten bus, waarvan de sleutel onder den geachten heer Burgemeester dezer gemeente berust; *terwijl slechts zij, die, bij deze gelegenheid*, onzes ondanks, *ook toegang tot onze gelagkamer verlangen*, zich dien niet anders zullen kunnen verschaffen, dan door eene *tweede* gifte aan de armen, van 25 cent; welke voorwaarde wij, om ons beroep, noodig achtten te stellen, ten einde de overtuiging te verwekken, dat onze bemoeijingen in dezen aan alle eigenbelang vreemd zijn.

GRONINGEN, 19 Mei 1852.

J. H. LEOPOLD.

Vooruitgang in den landbouw der Veenkoloniën.

Een ieder, die belang stelt in den vooruitgang van den landbouw, wordt ten sterkste door den ondergeteekende gerekommandeerd om het koolzaadgewas te bezigtigen bij den landbouwer J. K. BOON op 't Hoogezand, bij wien pl. m. tien bunders land met koolzaad op rijen is bezaaid, tusschen welke rijen van af verleden herfst tot laat in dit voorjaar, bij afwisseling geploegd en geëgd is, terwijl daarna de rijen met eenen ploeg aangeaard zijn geworden.

Dat deze nieuwe, zoo veel verbeterde bewerking, *althans in de Veenkoloniën*, eene hoogst belangrijke bevordering in den groei van het koolzaadgewas heeft veroorzaakt, hiervan kan men zich zeer gemakkelijk overtuigen, als men op een van de genoemde stukken koolzaad de genomene proef in oogenschouw neemt, op welk stuk acht rijen zijn, aan dewelke niets gedaan is, zoodat het gewas hiervan het koolzaadgewas in 't algemeen evenaart, terwijl het bewerkte dit in eene zeer groote mate overtreft.

Bij het beschouwen van dit koolzaadgewas, valt het ook dadelijk in opmerking, dat het land door genoemde bewerking bijna geheel van onkruid is gezuiverd, waardoor deze nieuwe behandeling ook nog het voordeel oplevert, dat het hierdoor bewerkte land niet alleen tot eene opvolgende vrucht veel gemakkelijker kan bearbeid worden, maar dat het den grond tevens ook veel geschikter maakt tot voortbrenging van eene gewenschte vrucht.

T. S. BAKKER.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 20 *Mei*. Heden middag is van hier vertrokken, gesleept door de boot *de Hunze*, het nieuwgebouwde kofschip *Antje*, groot 80 tonnen, kapt. H. P. PUISTER, van Veendam, gaande met eene lading haver naar Engeland.

Binnengekomen te Amsterdam den 15 Mei, kapit. *Wortelboer* Bordeaux en *Bakker* Nijverheid, beide van Bordeaux; den 16den *Bakker* Neptunus, van Alexandria. — Te Banjoewangie den 3 Maart, *Pronk* Luconia, van Tagal. — Te Buenos Aijros den 6 Maart, *Jaski* Maria Anna, van Montevideo. — Te Gibraltar den 3 Mei, *Dik* Henriette, van Amsterdam. — Te Cevita Vecchia, den 4 Mei, *Kuijper* Henderika Hillechina, van Amsterdam. — Bij Broadstairs den 14 Mei, *Kooima* Twee Gebroeders, van Amsterdam naar Napels. — Bij Deal den 14 Mei, *van der Wal* Geerdina, van Dordrecht naar Rouaan. — Te Grangemouth den 12 Mei, *Smit* Annegiena Engelina, van Rotterdam. — Bij Lowestoft den 14 Mei, *van Sluis* Tjakkina, van Groningen naar Londen. — Te Hamburg den 15 Mei, *Pekelder* Beerendina, van Harlingen; den 16den *Kolk* Dankbaarheid, van Nantes. — Te Harburg den 14 Mei, *Mulder* Vrouw Jantina, van Middlesbro. — Te Bremerhaven den 15 Mei, *Lukkien* Margaretha Wilhelmina, van Bremen. — Te Warnemunde den 14 Mei, *Scholtens* Regina Hillechina, van Flendsburg. — Te Swinemunde den 14 Mei, *Waterborg* Fokkiena, van Southampton, *Heins* Vrouw Margaretha, van Bremen; *Balk* Leonora Johanna; van Liverpool. — Te Dantzig den 11 Mei, *Dauwes* Aquarius, van Pillau; den 12 *Boiten* Fossina Siers, van Hamburg; *Munneke* Margaretha en Hendrika, van Oldenburg; *Helmers* Hendrika Roelina, van Harburg; *Ketelaar* de Hoop, van Londen; den 16den *Beckering* Catharina, van Amsterdam. — Te Pillau den 12 Mei, *Zoutman* Hendrika, van Amsterdam; *Hensema* Ida Beerendina, van Rotterdam; *Hazewinkel* Geertruida, van Londen; *Vos* Catharina Knelsina, van Grangemouth; den 13den *de Groot* Harmonie, van Dordrecht; *Brouwer* Ons Genoegen, van Amsterdam; *Faber* Johanna Mulder, van Rotterdam. — Te Tonningen den 10 Mei, *Hoekstra* Anna, van Amsterdam naar Straalsund; den 12den *Drent* Morgenstern, van Hartlepool naar Rendsburg; *de Vries* Roelina Elsina, van Amsterdam naar Elbing; den 14den *Nieboer* Martha, van Dordrecht naar Dantzig. — Te Rendsburg den 13 Mei, *Panjer* Vrouw Wyka, van Kiel naar Rotterdam; *Prins* Roelfina, van Colding naar Engeland; den 11den *Ketelaar* Jantina Hendrika, van Flensburg naar Hull; den 12den *Boiten* Catharina Elisabeth, van Southampton naar Lubeck. — Te Holtenau den 13 Mei, *Wolkammer* Eenige Broeder, van Dantzig naar Amsterdam; *Joosten* Hillegina, van Memel naar Varel; *Stuit* Eendragt, van Dantzig naar Bremen.

Binnengekomen te Texel den 18 Mei, kapit. *Boerhave* Arendina Elisabeth, van Dundee naar Riga, als bijlegger; *Schenk* Ardina Hanna Susanna, van Delfzijl. — Te Liverpool den 16 April, *Oldenburger* Geppina, van Nantes. — Te Hull den 15 Mei, *Roelfsema* Jonge Jan, van Napels. — Te Swinemunde den 15 Mei, *Karst* Martha Alida, van Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 15 Mei, kapit. *de Groot* Valerius Lodewijk en *Bakker* Mina en Willem, beide naar Archangel; *Doewes* Geerdina, naar Petersburg; den 17den *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria, naar Triest. — Van Texel den 16 Mei, *Bakker* Catharina, naar Messina; *Nieveen* Jacoba Catharina, naar Napels; *van der Veer* Jonge Antje, naar Londen; den 17den *Kuipers* Alida Schuringa, naar Cardiff. — Uit het Vlie den 13 Mei, *Hubert* Elisabeth, naar Archangel; *Prins* Heike Prins, naar Dantzig; *Folders* Weldaad en *Huizinga* Margaretha, beide naar Stettin. — Van Brielle den 16 Mei, *Stomp* Leentje, op avontuur. — Van Maassluis den 16 Mei, *de Boer* Vriendschap, naar Archangel. — Van Vlissingen den 16 Mei, *de Boer* Wemelina, naar Petersburg. — Van Batavia den 2 Maart, *Viëtor* Hesther, naar Amsterdam. — Van Fernambuck den 30 Maart, *Gialtz* Helena, naar 't Kanaal. — Van Livorno den 30 April, *Stomp* Antje Jansen, naar Londen. — Van Madera den 4 Mei, *Eefting* Hermanna, naar Petersburg. — Van Bordeaux den 14 Mei, *Kolk* Jonge Bol, naar Vlissingen. — Van Roijan den 12 Mei, *Breeland* Gesina Hendrika, naar Riga. — Van Rouaan den 12 Mei, *Drent* Anna Catharina, naar Rostock. — Van Pillau den 11 Mei, *Mulder* Zorg en Vlijt, naar Lijnn. — Van Tonningen den 11 Mei, *Olthoff* Jantina, van Lubeck naar Grangemouth.

Vertrokken van Amsterdam den 18 Mei, kapit. *Blouw* Gesina, naar Dantzig. — Van Helvoet den 18 Mei, *Boon* Jantina, naar Liverpool; *Schut* Gesina, naar Petersburg. — Van Brielle den 18 Mei, *Wessels* Elisabeth Machtelina, op avontuur. — Van Gravesend den 15 Mei, *Broeckema* Ida Hillechina, naar Koningsbergen. — Van Liverpool den 15 Mei, *Bontekoe* Jacobina, naar Nerva.

ZOUTKAMP, 19 Mei. Binnengekomen den 18 Mei, kapit. *Waterborg* Henderkina, van Oldersum.

Vertrokken den 16 Mei, kapit. *Krol* Antje en Jansje, *Scholtens* Grietje en *Potjer* IJnske Wildervanck, alle 3 naar Archangel; den 17den *Pluktje* Tetsia, *Meeter* Bensina, den 18den *Hangelbroek* Eendragt, *Tunteler* Christina Christina en *de Vries* Hoop op Welvaart, alle 5 naar Londen; *de Jonge* Fennegina Arentina, op avontuur; *Jonkhoff* Eendragt, naar Noorwegen.

Zeilklaar kapit. *Pluktje* Hermanna Hendrika en *Veling* Harmonie, beide op avontuur; *Visser* Zephyr, naar Archangel.

DELFZIJL, 19 Mei. Binnengekomen den 13 Mei, kapit. *Busch* Hinderika, van Bremen; *Brumond* Sochiea, van Loge; *Sobring* Drie Gebroeders en *Buhrman* de Kleine Julia, beide van Detern; den 14den *Kruzenga* Rijna van Horemmerzijl en den 15den *Mulder* Margaretha, van Emden, beide naar Amsterdam; *Kraan* de Vriendschap, van Noorwegen; den 17den *Dijkstra* Drie Gezusters, van Larwich; den 19den *Donga* Annechiena, van Brewich; *Feiken* Vrouw Alida Adriana, van Leer.

Vertrokken den 13 Mei, kapit. *de Groot* Geertruida, op avontuur; *v. d. Werff* Alida Gezina, naar Laurwich; *Busch* Niord, naar Ostersiöer; den 15den *Heins* Boawina, naar Bremen; den 16den *Schenck* Ardina Anna Susanna en *Sobring* Drie Gezusters, beide op avontuur; den 18den *Dirks* Johann, naar Archangel; *Kliphuis* Juffer Grietje, naar Londen; *Schreuder* Sijlina Titia, naar Noorwegen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

13 Mei. de Boer, Zwaantina Hendrika, v. Memel n. Dundee, m. vlas.
Altona, Hendrika Magrieta, v. Stettin n. Randers, m. hout.
Timmer, Elizabeth, v. Dantzig n. Honfleur, m. hout.
Duit, Fennegina, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tarwe.
Biel, Juliana, v. Elbing n. Leith, m. raapkoeken.
Pot, Anna Arendina, v. Groningen n. de Oostzee, m. ball. enz.
Ebes, Grietje, v. Harlingen n. Memel, m. dakpannen.
Teensma, Reintje, v. Hamburg n. Riga, m. koopsmansgoedr.
Dekker, Epimachus, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tarwe.
Zelling, Ceres, v. Newcastle n. Riga, m. steenkolen.
Brouwer, Antina, v. Libau n. de Maas, m. rogge.
Huisman, Hendrika, v. Libau n. de Maas, m. granen.
Korfker, Anna Martha, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tarwe.
Bart, Hendrika Jantina, v. Harlingen n. Riga, m. ballast.
Baltzer, Lisinka, v. Lissabon n. Libau, m. zout.
Boswijk, Jantina, v. Newcastle n. Petersburg, m. boomwol.

De Wind den 13den Mei Z., N.W., N.; den 14den Z., Z.W., Z.

ELSENEUR, 14 Mei 1852.

217de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Tweede Klasse.

1ste Lijst. No. 2435 een prijs van *f* 20,000. No. 12530 een prijs van *f* 5000. No. 5507 een prijs van *f* 2500. No. 7939, 17448 en 5598 ieder een prijs van *f* 1000. — *2de Lijst.* No. 7221 en 15690 ieder een prijs van *f* 1250. No. 15894, 11862, 13662, 9375, 13890, 12462 en 18957 ieder een prijs van *f* 1000. *3de Lijst.* Geene.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 14den tot en met den 20sten Mei 1852 zijn te *Groningen* geboren 12 zoons en 12 dochters; gehuwd 16 paren; overleden 8 ouden en 10 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 18 *Mei*.

TARWE.			Zw. Zand	64 ℔	*f* 4,90	Bl. Voer,	36 ℔	*f* 2,55
Oude Bak	70 ℔	*f* 7,00	Veen	64 »	» 4,80	Bl. Voer	38 »	*f* 2,70
N. Oml.	68 »	» 5,90	»	66 »	» 5,10	»	40 »	» 2,85
»	70 »	» 6,40	N. GERST.			Zw. Voer		» »
»	72 »	» 6,90	Winter	56 ℔	*f* 4,45	»	38 »	» 2,70
» Old.	68 »	» 5,70	»	58 »	» 4,70	»	40 »	» 2,80
» »	70 »	» 6,15	»	60 »	» 5,00	»	42 »	» 2,95
» »	72 »	» 6,65	Zomer	56 »	» 4,35	BOONEN.		
N. ROGGE.			»	58 »	» 4,60	Paardeb. *f* 4,50.75 *f* 5		
N. Inl.	64 ℔	*f* 5,80	Knobbe	60 »	» 4,60	ZADEN, ENZ.		
» »	66 »	» 6,20	»	62 »	» 4,90	Gr.Gortp.m. *f* 7,75		
» »	68 »	» 6,60	N. HAVER.			*f* 8,25,50		
» »	70 »	» 7,00	Dikke	38 ℔	*f* 2,80	Par.100N.℔ *f* 10 *f* 13		
» »	» »		»	40 »	» 2,95	Koolz. *f* 9,20,40,50		
N. BOEKWEIT.			»	42 »	» 3,10	Oostfr. *f* 9,50,75		
Gr. Zd.	62 ℔	*f* 4,80	»	44 »	» 3,25	Raapol.p.v. *f* 27¾ *f*		
» »	64 »	» 5,10	»	46 »	» 3,40	Prijs der Boter		
» »	66 »	» 5,40	»	48 »	» 3,50	⅛ Ton *f* 10,75		

De graanmarkt was over het algemeen weder flaauw. — Tarwe vond weinig vraag. — Rogge 10 en boekweit 15 ct. lager alleen bij kleinigheden nog moeijelijk te plaatsen. — Gerst tot verlaagde prijzen moeijelijk te verkoopen. — Dikke Haver prijshoudend, Voersoorten niet driftiger. — Boonen en Gort flaauw. — Koolzaad niet in omgegaan.

ROTTERDAM, 17 *Mei*. Tarwe: N. Zeeuws., Vlaams. en Overm. bragt bij redelijken aanvoer alleen in de puikste kwaliteit vorige prijzen op. De mindere ging tot 10 a 20 cents nog lager moeijelijk van de hand; goede en puike *f* 8,30 a *f* 8,80; mindere *f* 7,40 a *f* 8,10; goede en puike Jarige *f* 7,80 a *f* 8,20; Poolsche en Roode soorten als voren aan gebruikers; 156, 158 ℔ O. witb. Pools. *f* 320 a *f* 330; 167 ℔ N. Hoogl. en Kleefs. *f* 315; 160, 162 ℔ Jar. dito *f* 290, *f* 295; 160 ℔ dito Kleefs. *f* 285; 167 ℔ N. dito *f* 300, *f* 305; 165 ℔ dito Bovenl. Ris *f* 285; 162 ℔ dito Bovenl. *f* 278; 158 ℔ Jar. Roode Nassaudietsche *f* 270. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams., 10 cents lager, *f* 6,50 a *f* 7,60; andere soorten *f* 5 lager met weinig handel: 152 ℔ Fransche *f* 200 a *f* 205; 147 ℔ Pommer *f* 194; 150 ℔ Grootbrab. *f* 200, *f* 202, *f* 204, naar kwaliteit. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter *f* 5,20 a *f* 5,50; dito Zomer *f* 5,10 a *f* 5,30. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,20 a *f* 4; dito Lange *f* 2,60 a *f* 3,20. — Boekweit *f* 6 lager, op 140 ℔: N. Noord-Brab. *f* 178, *f* 180, *f* 182, *f* 185; dito Groot-Brab. *f* 174, *f* 175; dito Rijn *f* 180; Fransche *f* 155, *f* 158, *f* 165. — Erwten, Zeeuwsche Groene *f* 6 a *f* 7,25; Groote dito *f* 7 a *f* 8,25; Graauwe *f* 8 a *f* 12. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 8,50 a *f* 12; dito Bruine *f* 7,50 a *f* 11,75; dito Paardenboonen *f* 4,90 a *f* 5,30. — Koolzaad: Polder 51 p. vl.; Flakk. 49½ p. vl.; Zeeuwsch, niet mooi, 50 p. vl.

AMSTERDAM, 17 *Mei*. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Triesche *f* 32 à *f* 34, Kuijnder *f* 30 à *f* 32, Kamper *f* 30 à *f* 32, Deventer *f* 22 à *f* 26, Zwolsche *f* 25 à *f* 28.

AMSTERDAM, 19 *Mei*. In Tarwe is heden niets omgegaan. — Rogge bij vorige prijzen; 124 ℔ Pruis. *f* 198; 122 ℔ dito *f* 192; 116 ℔ o. Gedr. *f* 168. — Gerst in een doen; 114 ℔ n. Deensche *f* 165 aan den molen te leveren.

Koolzaad ½ p. vl. hooger; puik Oostvr. 53 p. vl.; op 9 vat in Oct. 55 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 107, 108 ℔ Egypt. *f* 270. — Raapolie dadelijk en op levering williger; op 6/w. *f* 31,50; Vlieg. *f* 30,50; Sept. *f* 31,25 a 50 — *f* 31,50; Oct. *f* 32; Nov. *f* 32,25 a 50; Dec. *f* 32,50 a 75; Mei 1853 *f* 34. — Lijnolie op 6/w. *f* 29,50; Vlieg. *f* 28,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 38; Vlieg. *f* 37.

LONDEN, 17 *Mei*. Ten gevolge van onbeduidenden aanvoer was Inl. Tarwe heden gemakkelijk tot de vorige prijzen te plaatsen; ook van vreemde hebben de koersen zich goed gesouteneerd. Gerst wel zoo duur. Haver met weinig vraag op de notering van den vorigen marktdag gehouden. Boonen en Erwten waren vast op den vorigen prijs.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 18 *Mei*. Op de heden gehoudene veemarkt hadden wij eenen ruimen aanvoer in alle soorten van horenvee; het getal ging dat van de laatste veemarkt ver te boven. — De handel was over het geheel genomen vrij levendig en het grootste gedeelte van het aangevoerde is verkocht. Vaalmelkte werden verkocht tegen 10 a 11 cent het halve Ned. ℔, van vroegmelkte waren de prijzen staande, maar ging de verkoop vrij vlug.

WINSCHOTEN, 17 *Mei*. De op heden alhier gehouden veemarkt heeft wel aan de verwachting voldaan. Wat het getal aangebragte koeijen betreft, men rekent dat er 400 stuks ter verkoop waren aangebragt; de handel was evenwel gelijk aan de vorige week: voor goede vaalmelke koeijen werd 8 a 9 cent het ℔ besteed; enkele, doch dan puik goed, 10 cent het ℔. Deze lage prijzen schrijft men toe aan de schraalheid van het gras. Het getal aangebragte varkens was ook buitengewoon groot.

SCHEEMDA, 19 *Mei*. Heden werd alhier voor het eerst de voorjaarskermis gehouden. Er was vrij wat vee aan de markt, ten getale van 400 stuks. De vaar- en vroegmelken konden een' prijs van *f* 75 tot *f* 85 gelden, de anderen van *f* 40 tot *f* 60 en de mindere soort van *f* 15 tot *f* 30. Oude varkens konden *f* 15 tot *f* 22 en biggen van 6 weken *f* 3,00 opbrengen. De omzet was middelmatig. Voorts werd de kermis door eene overgroote menigte volks bezocht, zoodat het allezins waarschijnlijk is, dat ook deze voorjaarsmarkt, even als de herfstmarkt, een' goeden opgang zal maken.

LONDEN, 17 *Mei*. De Veemarkt was heden iets vaster, zoodat voor de beste kwal. Ossenvleesch per 8 pond 3 sh. 4 p. a 3 sh. 6 p. werd bedongen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 19 *Mei*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. $61\frac{1}{16}$, $61\frac{1}{8}$, $61\frac{1}{8}$; Dito Dito 3 pCt. $72\frac{13}{16}$, $72\frac{7}{8}$, $72\frac{13}{16}$; Dito Dito 4 pCt. $92\frac{15}{16}$, 93, $92\frac{15}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. $92\frac{3}{8}$; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 94; Handelmaatsch. 4½ pCt. 115½, 116; Aand. Holl. Spoorwegm. 78; Maatsch. v Weldadigh. 85½. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. $50\frac{1}{8}$, $50\frac{3}{16}$, $50\frac{3}{16}$. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. $65\frac{3}{8}$. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. $20\frac{15}{16}$, 21; Dito 3 pCt. $46\frac{9}{16}$, $46\frac{5}{8}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $42\frac{9}{16}$, $42\frac{5}{8}$; Coup. Bewijzen $2\frac{7}{16}$; Passive en Fransche Uitgest. 5½. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. $39\frac{9}{16}$.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 107; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $105\frac{3}{4}$; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 96¼; Dito 4½ pCt. $102\frac{1}{8}$, 102¼; Dito bij *Hope* 4 pCt. $90\frac{3}{8}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 90¼; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. 90; Certific. van Inschr. in Assign. 6 pCt. $68\frac{3}{8}$. — POLEN, Certific. 4 pCt. $81\frac{7}{16}$, 81½. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 73½, $73\frac{15}{16}$; Dito Nieuwe 2½ pCt. 38, 38½; Dito Nieuwe 5 pCt. $84\frac{5}{8}$, 85, $84\frac{7}{8}$; Metall. La. B. 5 pCt. $84\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{5}{8}$; Weenerb. bij *Goll en Co.* 5 pCt. 81¼; Dito 4 pCt. 65; Amerik. Bank-Act. $4\frac{5}{8}$; Braz. 1843 5 pCt. 97¾; Nieuwe Mex. 26, $\frac{1}{8}$, 26; Gren. 2 pCt. 20¾; Dito Uitg. 9¼, $\frac{3}{8}$; Ecuador $3\frac{9}{16}$; Ven. 3½ pCt. 42½; Dito Uitg. $15\frac{15}{16}$, $16\frac{1}{16}$.

Bij geringe affaire waren heden onze binnenl. fondsen nagenoeg als gisteren. — In vreemde effekten was de omzet over het algemeen zeer beperkt. Alleen waren Oostenr. en Mexik., bij vrij levendigen handel, tot verminderde prijzen te verkrijgen. — Gren. Onb. St. 2 pCt. $20\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. $61\frac{1}{16}$ a ⅛; Spaansche 1 pCt. $20\frac{15}{16}$ a 21; Binnenl. 3 pCt. $42\frac{9}{16}$ a ⅝; Met. 5 pCt. $73\frac{5}{8}$; Dito 2½ pCt. $38\frac{3}{8}$.

GOUDEN EN ZILVEREN SPECIEKOERS.

Groningen, 20 *Mei*.

Gouden Specie.			*Zilveren Specie.*	
Willems........	*f* 9.72 à *f* 9.82		Piasters........	*f* 2.50 à *f* 2.60
Dukaten........	„ 5.55 „ 5.65		Specie Thalers..	„ 2.50 à „ 2.63
Souvereinen wigt.	„ 11.85 „ 12.05		St. van 5 fr.....	„ 2.28 à „ 2.34
Pistolen... »	„ 9,55 „ 9.65		Thalers.........	„ 1.70 à „ 1.74
St. van 20 fr...	„ 9,30 „ 9.45		Roebels.........	„ 1.70 à „ 1.80
Rijders........	„ 14.50 „ 14.65		*Zilver in Baren:*	
Baren Goud en Specie.			1000/1000 fijn	„ 104 à *f* 105.
à *f* 1442,60 per 1000/1000 fijn				
agio 11½—12½ pCt.				

ADVERTENTIEN.

*** De COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT IN DE *PROVINCIE GRONINGEN* herinnert bij deze, dat zij hare GEWONE VERGADERING houden zal op ZATURDAG den 12den JUNIJ aanstaande, des morgens te 10 uur, in het OMMELANDERHUIS, en verzoekt tevens allen, welke dan verlangen TOEGELATEN TE WORDEN tot het **HEEL-, VERLOS- of ARTSENIJMENGKUNDIG EXAMEN**, alsmede tot dat van **DROOGIST**, zich ten minste VEERTIEN DAGEN vóór dien tijd, *schriftelijk*, en voorzien van de *behoorlijke bewijzen*, aan te melden bij den ondergeteekende, in de Heerestraat.

GRONINGEN, 10 Mei 1852.

De Provinciale Commissie voorn., Namens dezelve:
C. U. J. HUBER, *Secretaris.*

NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP.

Afdeeling Leens.

OPENLIJKE VERGADERING op ZONDAG den 23sten Mei e.k., des namiddags te half drie, in de Kerk te *Hornhuizen*, alwaar eene opwekkende Rede zal gehouden worden door den WelEw. ZG. Heer H. A. VAN GELDER, Pred. te *Mensingeweer*.

Na afloop der Godsdienstoefening houden LEDEN en BEGUNSTIGERS eene VRIENDSCHAPPELIJKE ZAMENKOMST.

J. DOUWES, JR., *Secretaris.*

*** De **GEWONE VERGADERING** van de ***PREDIKANTEN-VEREENIGING*** in de Provincie *Groningen*, zal gehouden worden, ter plaatse als vroeger, op DINGSDAG den 25sten Mei 1852, des voormiddags te tien uur precies.

M. A. AMSHOFF, *l. Secret.*

ALGEMEENE VEREENIGING

tegen het Pauperisme, bij de arbeidende klassen van den mindergegoeden Stand.

De ALGEMEENE VOORJAARS-VERGADERING voor 1852 der **Vereeniging** zal plaats hebben op WOENSDAG den 26sten Mei e.k., 's voormiddags te 10 uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*.

Namens het Bestuur der Vereeniging:
S. BLAUPOT TEN CATE, *Voorzitter.*
L. ALI COHEN, *Secretaris van Bestuur.*
W. DE SITTER, *Secr. van Correspondentie.*

VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ **ter bevordering van Nijverheid**, op WOENSDAG den 26sten Mei 1852, des namiddags te *vier* uur, in het Concerthuis te *Groningen*. — BENOEMING van AFGEVAARDIGDEN ter ALGEMEENE VERGADERING. — BEHANDELING der PUNTEN van BESCHRIJVING.

S. M. S. MODDERMAN, *Secretaris.*

STADS SCHOUWBURG.

ZATURDAG den 22sten Mei 1852,

op vereerend verzoek:

CZAAR EN TIMMERMAN

OF

De BURGEMEESTER van *Zaandam*,

Groote Komische Opera in 3 Bedrijven, van LORTZING.

HARDDRAVERIJ MET PAARD EN CHAIS

te ***WINNEWEER***,

op **DONDERDAG** den 27sten Mei 1852.

Hoogst gevoelig voor de menigvuldige blijken van belangstellende deelneming aan ons, gedurende en na den voor ons en voor onze Kinderen zoo rampvollen nacht van MAANDAG op DINGSDAG j.l. betoond, is het voor ons hart een aangename pligt, onze betuigingen van erkentelijkheid door dit **Nieuwsblad** openlijk aan den dag te leggen.

Wij zagen alle Standen van *Groningens* Ingezetenen om het zeerst toesnellen en zich beijveren om, zoowel door dadelijk hulpbetoon als door hartelijke toespraak, of onze vaste en draagbare Bezittingen aan het alles vernielende element te ontrukken en in veilige bewaring te nemen of wel onze smart over de ons treffende ramp te lenigen.

Woorden ontbreken ons om alle onze gevoelens van dankbaarheid naar waarheid te ontboezemen, doch wij wenschen dat het de Voorzienigheid moge behagen, *Groningens* Burgerij in zijne hoede te nemen en voor soortgelijke smartelijke slagen te bewaren, en bevelen ons in haar gunstig aandenken voortdurend aan.

F. RINSMA. | B. G. RINSMA.
J. G. H. HOLSHEIMER. | H. P. H. RINSMA—HOLSHEIMER.

De ondergeteekende, getroffen door de DIENSTVAARDIGE HULP van zoo vele zijden ondervonden bij den brand op den avond van den 17den Mei, betuigt mits deze aan allen, die daartoe hebben medegewerkt, zijnen OPREGTEN DANK.

VAN NOUHUIJS,
Kapitein bij het 3de Reg. Inf.

*** De KOLONEL **MASCHECK** gevoelt zich verpligt, door deze zijnen **hartelijken dank** te betuigen voor de menschlievende behandeling, welke hij van diegenen, die tijdens den noodlottigen brand, in den nacht van den 17den op den 18den dezer, in het belang zijns Huisgezins en in het in veiligheid brengen zijner goederen zich zoo bijzonder hebben onderscheiden, heeft mogen ondervinden; alsmede voor de herbergzaamheid, ten opzigte zijner Familie hem van alle zijden zoo ruimschoots als welmeenend aangeboden.

Voor de vele en treffende blijken van belangstelling, die ons ter gelegenheid van den brand in de nabijheid onzer woning werden geschonken, betuigen wij door deze onzen WELGEMEENDEN en HARTELIJKEN DANK.

GRONINGEN, 20 Mei 1852.

Mr. I. L. SCHAAP.
R. SCHAAP—HIJMANS.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

H. S. POTS
met
J. R. SINNINGH, Wedw. POTS.

Z. C. E. POLDER, 12 Mei 1852.

*** Getrouwd:

R. R. TOREN,
van *Midwolda*,
met
R. M. STARKE,
van *N. Beerta*,
en
C. C. RENKEN,
van de *Hamdijk*,
met
S. M. STARKE.

N. BEERTA, 17 Mei 1852.

*** Getrouwd:

J. HOUTTUIN
met
J. BAKKELING.

GRONINGEN, 18 Mei 1852.

*** Getrouwd:

J. HOVING,
van *Sappemeer*,
met
A. KNEUBEL,
van *Borger-Compagnie*.

SAPPEMEER, 18 Mei 1852.

*** Getrouwd:

P. P. STARKE,
van *Blijham*,
met
A. E. BUSSCHER.

J. WINTER,
van *Blijham*,
met
T. E. BUSSCHER.

STADS NIEUWE POLDER, 18 Mei 1852.

*** Getrouwd:

F. H. A. HECKER
met
S. B. VAN KREGTEN.

GRONINGEN, 19 Mei 1852.

*** Getrouwd:

J. CH. GRAMBERG
met
G. A. LUIKINGA.

GRONINGEN, 20 Mei 1852.

*** Getrouwd:

G. H. DIJKMAN
met
C. REETJES.

GRONINGEN, 20 Mei 1852.

*** Heden beviel door Gods goedheid van eenen welgeschapen ZOON Vrouwe H. F. TALMA, geliefde Echtgenoot van

Mr. E. H. STREEMAN.

ZUIDBROEK, 17 Mei 1852.

*** UITHUIZERMEEDEN, Oost. ged., 17 Mei 1852. Mijne innig geliefde Echtgenoot, GESIENA HENDRIKA DOORNBOS, beviel heden door Gods goedheid van eene welgeschapen DOCHTER.

H. R. WARMOLTS,
Predikant.

Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen overleed, tot diepe droefheid van hare Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen, onze geliefde Moeder, Mejufvrouw TITIA SCHOLTENS, Weduwe van den Heer H. B. SMEDES, in den ouderdom van 67 jaren, na eene ongesteldheid van eenige maanden.

NIEUWE SCHANS, 11 Mei 1852.

REMKO TONKES.
HELENA TONKES—SMEDES.
C. VAN WEERDEN ABRESCH.
J. J. ABRESCH—SMEDES.

*** Heden overleed aan hevige zenuw- en zinkingkoortsen onze geliefde Broeder R. G. BRUCE, in den ouderdom van bijna 36 jaren.

GRONINGEN, 15 Mei 1852.

JACs. BRUCE.
Mede namens mijne Zusters.

*** Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot MENTE KLAAZENS REITSEMA, in den ouderdom van bijna 72 jaren, met wien ik ruim 52 jaren in den echt vereenigd ben geweest, mij nalatende 7 Kinderen en 30 Kleinkinderen.

Weduwe M. K. REITSEMA.

GRONINGEN, 17 Mei 1852.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Heden overleed mijn geliefde Vader ABRAHAM VAN STREUN, in den ouderdom van 67 jaren.

GRONINGEN, 17 Mei 1852.

J. VAN STREUN.

*** Door eenige langdurige ongesteldheid en verval van krachten, overleed mijn dierbare Echtgenoot ANNA KLASENS ROSEMA, in den ouderdom van ruim 80 jaren; 33 jaren mogt ik met haar in den echt doorbrengen.

GRONINGEN, 17 Mei 1852.

L. H. EKERS,
in den Beddenwinkel aan de Vischmarkt.

Eenige kennisgeving.

*** Heden avond te acht uur trof mij een zeer gevoelige slag, daar het den Almagtige behaagde, mijne veelgeliefde Echtgenoot, Mejufvrouw JANTJE JANS STELLEMA, na eene langdurige, doch nu sedert vier dagen verergerde ongesteldheid, het tijdelijke leven met het eeuwige te doen verwisselen; zij had den ouderdom van 72 jaren, 4 maanden en 16 dagen bereikt, waarvan wij bijna 47 jaren in den echt veel van het onbestendige des aardschen levens te zamen hebben ondervonden.

Hopende, door den Alwijzen gesterkt in mijne klimmende jaren, met kalmte en gelatenheid in het mij thans toegeschikte lot te berusten.

DEN HAM, 17 Mei 1852.

T. TIJMENS.

Familie en Bekenden gelieven deze algemeene tevens voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** SCHEEMDA, 18 Mei 1852. Tot mijne diepe droefheid overleed heden namiddag, na eene ziekte van slechts 3 dagen, mijne geliefde Echtgenoot IDA A. KAMMINGA, in den ouderdom van ruim 48 jaren, met wie ik bijna 9 jaren door een gelukkig huwelijk vereenigd was.

T. E. TEN HAVE.

Al degenen, welke iets te VORDEREN hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan de NALATENSCHAP van wijlen WILLEM PIETERS MAKKEN, in leven Koopman te *Groningen*, worden verzocht daarvan binnen acht dagen na HEDEN, Opgave te doen ten Kantore van den Ondergeteekende.

GRONINGEN, 18 Mei 1852.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris*.

Een ieder wordt bij deze gewaarschuwd, om iets te CREDITEREN, om GELDEN of GOEDEREN af te geven aan mijne weggeloopene Vrouw JOHANNA THOMAS KATERSELS; zullende ik geen enkele harer handelingen goedkeuren, noch gestand doen.

'T ZANDT, 19 Mei 1852.

H. H. MEDENDORP.

Geene betaling of op mijn' NAAM te doen zal GELDIG zijn dan door mij geteekend.

J. H. BOSS.

*** De HOUDERS DER BANK VAN LEENING te GRONINGEN adverteren, dat alle PANDEN, welke bij hen in de maanden FEBRUARIJ, MAART en APRIL 1851 zijn *verzet*, en geteekend met de letters D, E en F, moeten worden afgerent of gelost, en wel letter D van den 24sten tot en met den 28sten Mei, letter E van den 31sten Mei tot en met den 4den Junij en letter F van den 7den tot en met den 11den Junij 1852; zullende, bij gebreke van dien, anders finaal worden verkocht.

*** De VOLMAGTEN VAN HET KERSPEL *BELLINGWOLDE* gedenken, op VRIJDAG den 28sten Mei 1852, te drie uur des namiddags, ten Huize van den Kastelein J. M. BULTENA, op de *Bult*, onder *Bellingwolde*, publiek, aan den minstinschrijvende aan te besteden:

Het BOUWEN van eenen WIND-WATERMOLEN van ruim 32 Ellen vlugt, op den Diepswal in het zoogenoemde Vledder, onder *Finsterwold*, op eenen afstand van ruim 2000 Ellen van de Bellingwolder sluis, benevens het MAKEN van eene KEERSLUIS of KLIJVE achter dezen Molen, in het Buiskooldiep, met BIJLEVERING van alle daartoe benoodigde MATERIALEN; — zullende het Bestek en de Voorwaarden van Uitbesteding acht dagen voor den dag van Uitbesteding ter lezing liggen ten Huize van J. M. BULTENA voormeld, terwijl er door de Volmagten aanwijs op de plaats zal gedaan worden op den dag van Uitbesteding, van 10 tot 12 uur des voormiddags.

BELLINGWOLDE, 16 Mei 1852.

De Volmagten voornoemd:
T. G. ENGELS, *President*.
H. N. ADDENS, *Secretaris*.

De JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING tot het doen van REKENING en VERANTWOORDING, wegens de ADMINISTRATIE der *LEER-DELFZIJLER BEMS-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ*, over het jaar 1851, zal gehouden worden den 27sten MEI aanstaande, ten huize van den ondergeteekende te *Delfzijl*, des morgens te 11 uur.

AANDEELHOUDERS worden verzocht deze Vergadering met hunne tegenwoordigheid te willen vereeren.

DELFZIJL, 15 Mei 1852.

Namens de Directie:
De Agent te Delfzijl,
K. HAZENHOEK.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*.

MEI 1852.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEID TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
9	762,35	762,22	762,85	13,3	20,2	13,0	0,86	0,48	0,68	Z.W.tW.	W.	W.	betrokken	betrokken	bewolkt
10	761,66	760,04	758,47	13,0	21,5	15,7	0,75	0,40	0,62	Z.W.t.Z.	W.Z.W.	Z.W.t.W.	weinig bewolkt	weinig bewolkt	betrokken
11	758,63	759,01	759,92	12,6	14,7	10,1	0,80	0,53	0,70	Z.W.tW.	Z.W.	„	betrokken	betrokken	weinig bewolkt
12	759,22	756,64	753,96	10,7	16,9	11,5	0,65	0,52	0,88	Z.t.W.	Z.Z.W.	Z.t.W.	„	„	[illegible]
13	755,20	754,96	754,82	13,1	15,5	12,6	0,81	0,70	0,84	Z.W.t.Z.	Z.W.t.Z.	Z.W.t.Z.	„	„	betrokken
14	752,96	750,69	753,21	14,4	13,2	9,7	0,73	0,76	0,70	Z.Z.W.	Z.W.	W.t.Z.	„	„	„
15	761,53	764,16	764,24	11,5	15,5	11,4	0,67	0,50	0,72	W.	W.	W.	bewolkt	bewolkt	weinig bewolkt

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.